

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

VINSANTO

το κρασί της γάβας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Vinsanto. Το κρασί της λάβας**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Αργυρώ Μαργαρίτη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θοδωρής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου, Ραλλού Ρουχωτά

© Αργυρώ Μαργαρίτη, 2014
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Eky Studio/www.shutterstock.com,
Malgorzata Maj/Arcangel Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2014, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0731-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε..

Έδρα: Τατοΐου 121

144 52 Μεταμόρφωση

Τηλ.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head office: 121, Tatoiou Str.

144 52 Metamorfossi, Greece

Tel.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

VINSANTO

το κρασί της γάβας

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΗΣ ΑΡΓΥΡΩΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Το μυστικό του κόκκινου σπιτιού, Δέλτος, 1998

Λελού, Καστανιώτης, 2000

Μάυρο κανταΐφι, Εμπειρία Εκδοτική, 2004

IPAD: Ένα Ανείπωτο Παραμύθι, διαδραστικό παραμύθι

*Στη Μιμή,
τη μεταξωτή μου κορδελίτσα*

Βασικοί ήρωες

Το νησί με το ηφαίστειο: Στο λιμάνι καράβια φορτωμένα χρυσάφι, στο βουνό το παλάτι του βασιλιά, στην άκρη της θάλασσας ο ναός της θεάς. Κι από κάτω, μια λάβα πυρακτωμένη. Ακόμα καίει, δεν έσβησε. Είναι στα έγκατα της γης φυλακισμένη, ανταριασμένη μα σιωπηλή. Οι παλιοί λέγανε πως θα ξεχυθεί όταν θα βρει τρύπα ξεβούλωτη.

Βισάντο: Το κρασί της λάβας. Σαν λιωμένο ρουμπίνι. Αρώματα φουντουκιού και κάστανου ανακατεμένα με υπόνοιες φρούτων. Δεκαπέντε μέρες το απλώνουν στον ήλιο, να έρθει να ροζιάσει το σταφύλι, να γλυκάνει ο χυμός του. Ύστερα το πατάνε στον ληνό*, μαζεύουν το πολύτιμο υγρό και το φυλακίζουν σε δρύινα βαρέλια. Πέντε χρόνια. Πέντε χρόνια εκεί στα άσπρα, μέσα στις σπηλιές, στα υπόσκαφα**. Το βισάντο το φτιάχνει ο ήλιος και το ηφαίστειο...

Τα πρόσωπα

Οι γυναίκες

Νίνα: Γύρω στα σαράντα. Όμορφο σώμα, η σάρκα των ποδιών μαυρισμένη. Το πρόσωπο άγριο, με κείνη την αφάνα

* Πατητήρι.

** Σπηλιές σκαλισμένες σε βράχο, σπίτια λαξεμένα στην άσπρη άμμο.

των μαλλιών να κρύβει τα μάτια. Χωμένη στη μικρή κουζίνα, να παρατάει το μαγείρεμα και να γράφει σαν παλαβή ρίμες ασυνάρτητες, να μιλάει μόνη της, να κάνει αχταρμά λέξεις και φράσεις, ό,τι περνούσε απ' το μπερδεμένο της μυαλό, να την πιτσιλίζουν τα λάδια, να λύνει και να δένει τα μαλλιά, πάντα μ' εκείνο το παράξενο φουστάνι, κάθε μέρα το ίδιο μαύρο φουστάνι, λαδωμένο, τσαλακωμένο. Και κάθε βράδυ, πολύ μετά τα μεσάνυχτα, να παρατάει ό,τι κι αν κάνει, να πετάει τα παπούτσια, να πηδάει τον μικρό μαντρότοχο και να την καταπίνει η νύχτα.

Κάρμεν: Είκοσι τριών ετών. Κόρη της Νίνας. Η πολυτέλεια το αδύνατο σημείο της. Χοντρά χείλια, μαύρα μαλλιά, κορμί γεμάτο, θηλυκό. Έχει το μπόι που ταιριάζει σε μια γυναίκα για να χωρά στα μπράτσα του άντρα. Κουβαλούσε τη βαβουριασμένη αντάρα που της μετάγγισε το μαυριτάνικο αίμα του πατέρα της και την ολισθηρή ομίχλη που τη βύζαξε η μάνα της. Ένα παράλογο τατουάζ πάνω στο όμορφο κορμί της κόρης του Ζοζέ και της Νίνας.

Τασία: Πενήντα ετών. Η γεροντοκόρη αδερφή της Νίνας. Δυο τύχες έδωξε. Το δικό της το κορμί κάποιος το καταράστηκε να μείνει αχάιδευτο. Ταγμένη από τότε που γεννήθηκε να κουβαλάει το στίγμα της πρωτότοκης. Η ζωή την καταδίκασε να σέρνει πάνω της τη στάμπα της ανέραστης γεροντοκόρης. Αφιερώθηκε στο μέγλωμα των παιδιών της αδερφής της. Κρατάει το στόμα της κλειστό για το καλό της οικογένειας.

Κυρα-Λούλα: Γειτόνισσα τότε, μαζεμένη, ονειροπαρμένη λιγάκι, θεοσεβούμενη. Καλή γυναίκα, πάντα τους συμπαραστεκόταν. Ήξερε παλιές ιστορίες αυτή. «Έτσι κάνει το ηφαίστειο», έλεγε, «θέλει ανθρώπους για να μερώσει».

Άννα Λιόντου: Ένα κορίτσι στα είκοσι, με μαλλιά στο χρώμα που έχουν τα στάχυα. Ποτέ δεν είχε φανταστεί πως θα ερωτευόταν έτσι ξαφνικά. Ονειρευόταν να βρει και να μελετήσει αρχαία μυστήρια, να μνηθεί σε μυστικά κρατημένα με σκληρούς όρκους.

Κυρα-Μαρίτσα: Η μάνα της Νίνας. Καρπερή η κοιλιά της, πρώτα την Τασία, μετά τον Γιώργη, τη Φωτούλα ύστερα, αργότερα τη Νίνα, και τέλος τη Μαρουλιώ κι εκείνο τ' αβάφτιστο. Πήγανε στράφι τα δυο τελευταία...

Ροζάριο: Η μάνα του Ζοζέ.

Φωτούλα: Αδερφή της Νίνας, η τρίτη κατά σειρά κόρη του κυρ Αντώνη του Ξαβέρη. Ζει στη Γερμανία.

Οι άντρες

Σπύρος: Σαράντα επτά ετών. Αθλητικό σώμα, μια γοητεία ιδιόρρυθμη, αρκετές γκριζες τρίχες στα μαλλιά του, παράστημα στητό, ένας ελκυστικά αρρενωπός τύπος. Ρεμάλι, αδίστακτος. Φόνο δεν είχε κάνει μέχρι τώρα, όχι γιατί είχε αναστολές, αλλά γιατί ήταν αρκετά καπάτσος να παίρνει αυτό που ήθελε χωρίς ν' ανοίξει ρουθούνι. Σε τούτη την ιστορία τον έπνιγε το άδικο. Πρώτη φορά τέτοιο δούλεμα. Κι όταν το μυαλό του πήρε να αφυδατώνεται απ' το χαμόγελο μιας μικρής πλανεύτρας, θέλησε να πιάσει το ξεφτισμένο νήμα της ζωής του απ' την αρχή.

Ζοζέ: Κοντά στα πενήντα θα ήταν αν ζούσε σήμερα. Ανάστημα μέτριο, σουλούπι βαρύ, αλλά τα μπράτσα του στιβαρά, τα μούσκλια του γυαλίζανε αντρίκειο ιδρώτα σαν σήκωνε φορτώματα στο λιμάνι. Είχε και μια σκιά μυστήριο πάνω

του, αφού στις φλέβες του κυλούσε αίμα μαυριτάνικο. Δεν ήταν όμορφος, δεν ξευχτούσαν τα κορίτσια για χατίρι του, μα είχε την τραχιά παλικάριά των άγριων ζώων. Με καρδιά και μυαλό γεμάτα πυρωμένο σίδηρο, φίδια τύψεων και φαρμακωμένη τρέλα. Έφτασε στο νησί κουβαλώντας το βαρύ μυστικό του, που όμως κατάφερε να το θάψει στην τέφρα του ηφαίστειου. Μόνο που φορτώθηκε και ένα άλλο εκτός από τον έρωτα.

Στράτος: Τριάντα τριών ετών ο Στράτος, μοναχοπαίδι. Όμορφος άντρας, γεροδεμένο κορμί. Χωμένος στο σκάμμα του να ψάχνει για σημάδια αυτών που κατοικούσαν σε τούτο τον τόπο πριν από χιλιάδες χρόνια. Ο έρωτάς του για την Κάρμεν ακροβατούσε με τη λαχτάρα του να βρει την άκρη ενός αρχαίου θρύλου που ήταν σκεπασμένος από τη στάχτη του ηφαίστειου.

Ο παππούς: Ουδόντα χρονών άνθρωπος, μπορεί και παραπάνω. Ήταν ομορφάντρας στα νιάτα του ο κυρ Αντώνης Φραγκίσκος Ξαβέρης. Ο παππούς και ο πατέρας του ήτανε βουτσάδες στο επάγγελμα, που πα να πει βαρελάδες. Όσο κι αν δε θα το πίστευε κανείς βλέποντάς τον τώρα έτσι που τον μασκάρει ο άτιμος ο χρόνος, αυτό το χουφταλιασμένο, ανήμπορο κατάντημα κάποτε έπιανε την πέτρα και την έστυβε.

Ισίδωρος: Ένα ρεμάλι του κερατά ήτανε στα νιάτα του ο αξιοσέβαστος και θεοσεβούμενος ηγούμενος, μα τώρα ένα στραπατσαρισμένο απολειφάδι που γύρευε συχώρεση, που έψαχνε λαγούμια να παραχώσει τις ερινύες του. Ορίστηκε κορυφαίος του χορού σε τούτο το παράλογο θέατρο, που πα να πει ανήμπορος να αντιδράσει. Ποιον να κρίνει, με τι δικαίωμα... Πολλά τα μυστικά. Είχε βαριά καταδίκη ο δόλιος: ισόβια εις τύψεις.

Ελευθερίου: Πενήντα τριών ετών, καλοβαλμένος, ανάστη-μα μέτριο, σώμα δουλεμένο από προσωπικό γυμναστή. Διευθυντικό στέλεχος μιας διεθνούς τουριστικής εταιρείας. Ερωτικός μέντορας της Κάρμεν, σκλάβος του κορμιού της εδώ και λίγο καιρό. Ένας σεξουαλικά έμπειρος άντρας, που της δίδασκε την ύψιστη ηδονή, τη μάθαινε να εκμεταλλεύεται χωρίς αναστολές τις δυνατότητες, κρυφές και φανερές, του κορμιού.

Αφόνσου: Ο πατέρας του Ζοζέ. Είχε μια ταβέρνα εκεί στο Τρας Ος Μόντες, που φρόντιζε με πολύ μεράκι, μαγειρεύοντας μεζέδες για τους καλοφαγάδες του χωριού. Οι ομελέτες με κόλιαντρο, γλυκάνισο και καυτερές πιπεριές που τηγανίζονταν σε μπόλικο λάδι είχαν μεγάλη ζήτηση.

Γιώργης: Αδερφός της Νίνας, έχει εγκαταλείψει το νησί.

Τα παιδιά

Παναγιωτάκης: Δεκαπέντε ετών, ο μοναχογιός της Νίνας. Πρόσωπο μες στο σπυρί, οι φίλοι του αλώνιζαν στις παραλίες κι αυτός αγγαρεμένος να κουβαλάει ποτήρια, μαχαιροπίρουνα, πετσέτες.

Μαρίτσα και Ρόζα: Οι δίδυμες κόρες της Νίνας. Είναι σχεδόν έξι ετών και περνάνε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους ανάμεσα στο σιδερόφρακτο παράθυρο και την κλειδωμένη πόρτα. Έχουν έναν μοναδικό τρόπο αυτές οι μικρές να συνεννοούνται ακόμα και χωρίς να κοιτάζονται, χωρίς να ανταλλάσσουν έναν λόγο. Μια κοινή εσωτερική οδός τις κάνει να καταλαβαίνουν αμέσως η μία τη σκέψη της άλλης. Σαν τα πουλιά που πετούν όλα μαζί.

Αγγελικούλα: Κόρη της Νίνας πριν γεννήσει τις δίδυμες. Το κοριτσάκι εξαφανίστηκε και ποτέ δε βρέθηκε κανένα ίχνος του. Μόνο κάτι βδομάδες αργότερα, ο Παναγιωτάκης, μια σταλιά τότε, βρήκε τα καλτσάκια της μικρής στο υπόγειο, τα πεδιλάκια της πουθενά.

Μαρουλιώ: Η μικρότερη κόρη του κυρ Αντώνη, που την κλότσησε η φοράδα.

Το αβάφτιστο: Αδερφάκι της Νίνας, το μωρό που βρέθηκε μέσα στη στέρνα.

με βισάντο και άρτο λειτουργιάς

Την ξύπνησε η μυρωδιά του κρασιού που εξαμιζόταν στα ποτήρια. Κρατήθηκε για μια μικρή στιγμή στην κατηφόρα του ονείρου της και μετά, μόλις εκείνο γλίστρησε, ανασηκώθηκε σιγά να δει το ρολόι. Κοντεύει δέκα, τους πήρε ο ύπνος. Στράφηκε στον άντρα που κοιμόταν δίπλα της, με την αύρα του χορτασμένου έρωτα να καίει ακόμα πάνω του. Άπλωσε τα δάχτυλα να του φτιάξει κάποιο τσουλούφι, να του ρίξει το λινό σκέπασμα, μα τράβηξε το χέρι απότομα. Θα τον ξυπνούσε, θα της γύρευε και πάλι πάθος, μα εκείνη ήθελε λίγο χρόνο μόνη της, να βάλει τις σκέψεις της σε μια σειρά, να ελέγξει τα περιθώρια στο πρόγραμμα της μέρας και της ζωής της.

Είχε χρόνο, θα προλάβαινε. Άλλωστε ο γέροντας της είχε ζητήσει να πηγαίνει λίγο μετά το μεσημέρι ή, τουλάχιστον, αρκετά πριν από τον εσπερινό. Στη σκέψη της ασκητικής μορφής, μια κόκκινη ντροπή την άγγιξε και βιάστηκε να σκεπάσει το κορμί με την άκρη του σεντονιού. Έμεινε για λίγο ακίνητη, να βιώσει το συναίσθημα, μην το απορρίψει κι αυτό ξαναγυρίσει φουσκωμένο από θυμό, πήρε ανάσα και βούλιαξε στα μαλακά μαξιλάρια.

Άναψε τσιγάρο με την τελευταία φλόγα του κεριού που έλιωνε δίπλα της. Κανένας θόρυβος πέρα απ' τις ανάσες τους, ούτε καν ήχος σπύριτου, κανένας θόρυβος, να μην τρομάξει τους μικρούς απόηχους από τ' αγγίγματα, τα μοναδικά ερωτόλογα, τις κραυγές ηδονικών συμπλεγμάτων, τις βρόμικες κουβέντες τις ξετσιπώτες, κώδικες ατομικούς που ξεκλειδώνουν οργασμούς, προκαλούν το βάσανο των αισθήσεων, απελευθερώνουν γογγυτά για να επιβεβαιώσουν πως το κορμί δόθηκε για την απόλαυση. Της φάνηκε πως είδε να κυλούν σκανταλιάρικα πάνω στα σεντόνια λέξεις γλυκές που της έλεγε λίγο πριν φιλώντας τρυφερά τις ματωμένες από τη μάχη θηλές της.

Έπρεπε να βλέπει μόνο αυτά που η φαντασία και η καρδιά της έφτιαχναν. Γιατί ο χώρος τής προξενούσε αποστροφή. Το μικρό εργένικο δωμάτιο του Στράτου, τακτοποιημένο βιαστικά για να την υποδεχτεί, ο μίζερος διάκοσμος, χωρίς κουρτίνες, χωρίς βάζο με λουλούδια, χωρίς εκείνα τα αντικείμενα που δε βρίσκονται μόνο για να στολίζουν αλλά για να θυμίζουν τις ευτυχισμένες στιγμές της αγοράς τους ή τον λόγο που χαρίστηκαν. Η Κάρμεν αποστρεφόταν τη μιζέρια της αστικής καθημερινότητας. Δεν της αρκούσε η βολεμένη στα αναγκαία επάρκεια. Ήθελε το παραπάνω του ξοδεύματος, το πολύ της πολυτέλειας, το περίσσιο της χλιδής.

Σ' αυτό το θρύψαλο της γης που γεννήθηκε, ο αέρας φέρνει μαντάτα απ' το κοιμισμένο ηφαιστειο – προλάβετε, αδράξτε, απολαύστε πριν ξεχυθώ ξανά και σας κάψω.

Το είχε υποσχεθεί στον εαυτό της, το ορκιζόταν καθημερινά στο χαμόγελο της φωτογραφίας που την κοιτούσε μέ-

σα από την ξύλινη κορνίζα. Είναι κάποιες φωτογραφίες που τραβήχτηκαν, λες, για να μπουν σε μνήματα όταν πεθάνεις, να κρεμαστούν στο σαλόνι, να γίνουν πολύ μικρές ώστε να μην πιάνουν ακριβό χώρο στην εφημερίδα την τοπική, «τον αγαπημένο μας σύζυγο και πατέρα, θανόντα πριν από δέκα μέρες... οχτώ μέρες τον ψάχναμε». Είχε ορκιστεί πολλές φορές η Κάρμεν πως δεν είναι μακριά ο καιρός που θα ξυπνάει σε μια κάμαρη γεμάτη ήλιο, με κουρτίνες από δαντέλα να εμποδίζουν την αρμύρα του πελάγου ν' αγγίζει το δέρμα της. Πάνω σε σεντόνια μεταξωτά.

Δεν την ένοιαξε καθόλου που η καύτρα του τσιγάρου έπεσε στο φτηνό πανί που σκέπαζε το στρώμα. Μια τρύπα παραπάνω. Ένα μπαούλο γεμάτο από ασπρόρουχα της είχε έτοιμο η μάνα της, προίκα αχρησιμοποίητη από τη μάνα τη δική της, σεντόνια καλά, *μην τα λερώσουμε, μόνο σε γιορτές*. Γι' αυτό δε στρώθηκαν ποτέ.

Υπολόγιζε πως γύρω στις τρεις θα έφτανε στο μοναστήρι. Να περάσει μόνο πρώτα από το σπίτι, ν' αλλάξει, να φορέσει ένα ρούχο σοβαρό. Το καράβι θα έφτανε κατά τις έξι, προλάβαινε, σίγουρα. Το αργότερο οχτώ, οχτώμισι στην πανσιόν, να ελέγξει την κουζίνα, να ετοιμάσει τον κατάλογο με τις δουλειές και τα ψώνια της επομένης, να βοηθήσει στο σερβίρισμα, δόξα τω Θεώ, είναι φίσκα, ούτε κρεβάτι άδειο. Το ραντεβού με τον Ελευθερίου ήταν στις έντεκα. Θα πήγαινε μισή ώρα αργότερα.

Τράβηξε το σεντόνι και σηκώθηκε. Η γύμνια της δεν την ενοχλούσε πια. Αυτές οι αιχμηρές στίξεις ηθικότητας, αν κρατήσουν για πολύ, σε διαλύουν. Πήγε στο μπάνιο στις μύ-

τες των ποδιών, έριξε κρύο νερό, να παρασύρει ό,τι τη βάραινε, κοιτάχτηκε στον καθρέφτη, το στήθος της βαρύ, η κοιλιά επίπεδη, το στρογγύλεμα των γοφών παραπανίσιο. Έψαξε με προσοχή μπράτσα και λαιμό μήπως υπήρχαν σημάδια που θα την πρόδιδαν. Τον γέροντα ντρεπόταν, κανέναν άλλο. Μάζεψε τα πράγματά της και ντύθηκε. Άφησε στο μαξιλάρι ένα σημείωμα, «Σ' αγαπώ, θα σε σκέφτομαι, τηλεφώνησέ μου», δεν την ενδιέφεραν λάθη ορθογραφικά, ο Στράτος θα τη μάλωνε μετά με τον τρόπο του, υπέγραψε μ' ένα φιλί απ' το κραγιόν της, συνηθισμένο σημάδι ερωτευμένων, και ξεκίνησε να φύγει. Λίγο πριν φτάσει στην πόρτα, το μετάνιωσε ξαφνικά, στράφηκε, πήρε ένα ποτήρι που κράταγε στην κοίτη του μια γουλιά κρασί, έριξε μέσα λίγα ψίχουλα ξερά, ανακίνησε να βραχεί το ψωμί και το ήπιε. Με βισάντο και άρτο λειτουργιάς κοινωνούσαν πάντοτε τότε που ήταν παιδιά, αφού πρώτα είχαν ξομολογηθεί. Εκείνη, τώρα, το έκανε ανάποδα.

φανουρόπιτα με χαρίσματα

Στην Τρας Ος Μόντες, τη μικρή πανσιόν κοντά στην ανασκαφή, επικρατούσε η γνωστή φασαρία αυτής της ώρας. Μεσημέρι, περασμένες δυόμισι, τα τραπέζια γεμάτα, όλοι πεινασμένοι, βιαστικοί, να φάνε γρήγορα, να ξαπλώσουν λιγάκι, να προλάβουν το μπάνιο το απογευματινό, ν' αντέξουν το ξενύχτι. Η κουζίνα ανάστατη. Όπως πάντα. Η Νίνα,

σκυμμένη πάνω στις αχνιστές κατσαρόλες, ανακάτεψε με ξύλινες κουτάλες, οι μυρωδιές σε λίγωναν, γύριζε τα σουβλάκια στη σχάρα, οι καπνοί την έπνιγαν, ο απορροφητήρας ήθελε αλλαγμα. Η Τασία κουβαλούσε τους ξέχειλους δίσκους, προσπαθούσε να ισορροπήσει τα ποτήρια, τα μάτια της δεκατέσσερα στα απλωμένα χέρια που την καλούσαν ασταμάτητα, το μυαλό της στο δωμάτιο των κοριτσιών, κάθε που σέρβιρε ένα τραπέζι, το βλέμμα στρεφόταν στο φραγμένο παράθυρο, οι δίδυμες της έγνεφαν με παράπονο, στράβωνε το στόμα σε κάτι που ήθελε να μοιάζει με χαμόγελο, *κάντε υπομονή, σε λιγάκι έρχομαι.*

Η Νίνα κοίταξε τα κολλημένα χαρτάκια με τις παραγγελίες. Το βουητό που ξεχυνόταν από το παράταιρο ανθρωπομάνι, το ανακάτεμα των γλωσσών, τα γέλια, οι φωνές, το τσούγκρισμα των ποτηριών, είκοσι και βάλε κολλημένα χαρτάκια, πάνω από εκατό πιάτα που περίμεναν το γευστικό περιεχόμενο, άλλα τόσα λερωμένα στον νεροχύτη, τι να πρωτοπρολάβει, *δυο χέρια έχω μόνο*, παράτησε την κουτάλα κι έψαξε το λιγδωμένο τετράδιο. Σκούπισε με ασυγκράτητη βιασύνη τα δάχτυλα στο μαύρο της ρούχο, έβγαλε το μολύβι απ' το συρτάρι, άρπαξε το τετράδιο, τα σουβλάκια θέλαν γύρισμα να μην καούν, μα δεν προλάβαινε.

*...το βουητό τους μ' έπνιξε, οι άχνες με ζαλίζουν,
μες στα τσουκάλια χώθηκα, τα μάτια μου δακρύζουν,
γύρω μου καίνε κάρβουνα, φωτιά και στην καρδιά μου,
αχ, καραβάκι να 'σουνα, τσουκάλι φουντωμένο,
μακριά να με ταξίδευες, άδικα περιμένω...*

Παράτησε το μολύβι, παράχωσε το τετράδιο σε κάποιο συρτάρι και, ήρεμη, λες κι άφησε κατάχαμα φορτίο που της έτσουζε τις χούφτες, ξεκόλλησε το πρώτο χαρτάκι κι άρχισε να γεμίζει τα πιάτα. Χωρίς να σηκώσει το κεφάλι, δυνάμωσε τη φωνή να την ακούσει ο γιος της.

«...Παναγιωτάκη, άσε την μπάλα κι έλα, έχουμε δουλειά, βάλε ποτήρια στους Ιταλιάνους, απ' το πρωί παίζει μπάλα, δεν μπορώ να τον μαζέψω, μόνο δυο χέρια έχω, πόσα κομμάτια να γίνω πια, η κόρη μου άργησε πάλι, πήγε να φέρει τους Γάλλους, από χτες λείπει, πανάθεμά τη, Παναγιωτάκη, βάλε και πιρούνια, να τα τυλίξεις σε χαρτοπετσέτες, θα σας φέρω, να τους πεις, και σαγανάκι με γαρίδες, το φτιάχνω μούρλια...»

Χωρίς ανάσα, χωρίς ειρμό. Όταν οι σκέψεις είναι σμάρι άγριου μελισσιού, οι λέξεις χάνουν τον δρόμο τους, πασχίζουν να βγουν στην επιφάνεια, η στενωπός αδιόρατη, πώς να συμμαζέψεις τον ατμό, να τον πακετάρεις, να του δώσεις σχήμα, να κρατήσουν τα χρώματα την ατομική τους νομοτέλεια; Ο Παναγιωτάκης εμφανίστηκε μουτρωμένος, πρόσωπο μες στο σπυρί, κοντά στα δεκαπέντε βλέπεις, οι φίλοι του αλώνιζαν στις παραλίες κι αυτός αγκαρεμένος να κουβαλάει ποτήρια, μαχαιροπίρουνα, πετσέτες.

Τέτοια ώρα, η ζωή στην πανσιόν στο φόρτε της. Οι Ιταλοί χειρονομούσαν γελώντας, οι Γερμανοί είχαν ήδη μεθύσει, η φάβα είχε την τιμητική της, οι ντοματοκεφτέδες αφανίστηκαν, οι πελάτες έτριβαν με απόλαυση τις φουσκωμένες κοιλιές, οι δίδυμες περίμεναν να αδειάσει η αυλή από το χορτασμένο λεφούσι, να έρθει επιτέλους η θεία Τασία να τις

λευτερώσει. Ήταν σχεδόν έξι ετών και είχαν περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους ανάμεσα στο σιδερόφρακτο παράθυρο και την κλειδωμένη πόρτα. Η Νίνα ξεκόλλησε άλλο ένα χαρτάκι, το πέταξε κι άρπαξε το τετράδιο. Η φωνή της πελάτισσας έκρυβε ευγενική απαίτηση.

«Μου δίνετε, παρακαλώ, μια κανάτα νερό... παγωμένο!»

Η Νίνα δεν της έδωσε σημασία, αποτύπωσε με απίστευτη ταχύτητα δυο στιχάκια, τα διάβασε, χαμογέλασε δειλά κι αυτάρεσκα.

«Πώς σε λένε;»

Η γυναίκα την κοίταξε με απορία.

«Ευαγγελία...»

Η Νίνα έσβησε μια λέξη, έγραψε άλλη, γέμισε μια κανάτα νερό και, κρατώντας τη σφιχτά, απάγγειλε:

«...Βαγγελιώ με τα βαγγέλια, όλο χάρη κι όλο γέλια, Βαγγελίτσα παινεμένη, να σε δω, να σ' αγαπήσω και νερό να σου χαρίσω, τώρα το σκέφτηκα, δεν είν' ωραίο; Μόνη μου, έτσι, χωρίς να ζοριστώ, έχω το χάρισμα... Ξαφνικά, πριν από δυο χρόνια, πριν μείνω χήρα, πριν από τρία χρόνια, λάθος έκανα, νομίζω τέσσερα, είχα πάει μια πίτα στον άγιο Φανούρη, την κάνω πολύ νόστιμη, νηστίσιμη, ανακατεύω το λάδι με βισάντο, τον πιστεύεις; Ό,τι χάσεις, του λες, άγιε Φανούρη μου, βρες το μου, και σ' το βρίσκει, αλλά πρέπει μετά να κάνεις πίτα...»

Ο ατέρμων λόγος χανόταν μέσα στο βουητό των ανθρώπων, στο τσιτσιρίσιμα των τηγανιών, στον θόρυβο του αποροφητήρα. Η πελάτισσα άρπαξε την κανάτα κι έφυγε μурμουρίζοντας. Η Νίνα, μαύρη σβούρα, σβούριζε στο στενό-

χωρο κουζινάκι, άνοιγε βαζάκια με διαφορετικό περιεχόμενο, έριχνε σκόνες κόκκινες, κίτρινες, πράσινες στα φαγητά, έσβηνε με μπόλικο κρασί τους ήχους της φωτιάς που έπινε, μεθούσε, καταλάγιαζε. Είχε τον τρόπο της να δραπετεύει. Ξεκλείδωνε ζωγραφίες, έδιωχνε τον κόσμο, σταματούσε τη φασαρία, το πορτάκι του χρόνου άνοιγε, χωνόταν μέσα, έβγαине στο βουνό να πάρει αέρα.

Μέχρι τα δέκα έτρεχε να μαζέψει τα πρόβατα, αλλά έβγαλε μερικές τάξεις, όχι μαζεμένες, κι ο δάσκαλος έλεγε «Η Νίνα έχει μυαλό, αν μένατε στην πόλη, θα μάθαινε πολλά γράμματα», αλλά τέσσερα παιδιά, κυρα-Βαγγελίτσα μου, ποιο να πρωτοπάει σχολείο; Κι ο αδερφός της ούτε μια τάξη, σταυρό βάζει στα επίσημα, όμως στην αριθμητική δεν τον παραβγαίνει κανείς, έξυπνος κι αυτός, με χαρίσματα.

«Πήγαινε τους κρασί, βρε Παναγιωτάκη, δεν ακούς; Βίνο φωνάζουνε, βίνο θα πει κρασί...»

Ξεχνιόταν όμως στο βουνό, εκείνη η θάλασσα –όλο το νησί ζωσμένο νερό–, εκείνη η θάλασσα μιλούσε με τα κύματα, ο παφλασμός ήτανε λόγος, είχε μυστικά, θησαυρούς στον βυθό της, η Νίνα χανόταν, μαγευόταν, το γαλάζιο την παράσερνε, τα πρόβατα σκορπίζαν, έτρεχε να τα μαζέψει, ο πατέρας της τη σάπιζε στο ξύλο.

«Εγώ γοργόνα θα γενώ, τα κύματα θα σκίζω, από φουρτούνες, κύματα εγώ δε χαμπαρίζω...»

Άνοιξε το τετράδιο την ίδια ώρα που γέμιζε δυο βαθιά πιάτα με μακαρόνια. Σάλιωσε το δάχτυλο, το ξεφύλλισε, το βλέμμα της άστραψε. Σε κάποιο σημείο δεν έβγαζε τα γράμματα, οι λαδιές, οι σάλτσες αλλοίωναν τις λέξεις. Σήκωσε

τους ώμους. Είχε το χάρισμα, θα έγραφε άλλο. Την έπνιξε η συγκίνηση. Να θυμηθεί, μόλις ξελασκάρει, να φτιάξει μια πίτα στον άγιο, να τον ευχαριστήσει. Όταν η Τασία εμφανίστηκε απότομα δίπλα της, η Νίνα έχωσε βιαστικά το τετράδιο στο συρτάρι.

«Πόσα σουβλάκια μού είπες;» ρώτησε με παιδιάστικη ενοχή.

Η Τασία δεν καταδέχτηκε να απαντήσει. Με τα μούτρα κατεβασμένα, την οργή φυλακισμένη στα πενήντα της χρόνια, έβαλε μια ποδιά, το κακογερασμένο κορμί της άκαμπο, και στάθηκε μπροστά στον κατάμεστο νεροχύτη. Οι δυο αδερφές έμειναν ώρα πλάτη με πλάτη, η καθεμιά ρουφηγμένη στη δική της δίνη. Η μία στον θυμό και στους φόβους της, η άλλη στις ρουφήχτρες της θάλασσας.

Η Νίνα έλυσε τα μαλλιά, κράτησε το λάστιχο στο χέρι, τίναξε το κεφάλι, τα ξαναμάζεψε, δυο τσουλούφια πετάχτηκαν, τα έβαλε με τα λαδωμένα δάχτυλα στη θέση τους, στάθηκε στην άκρη της πόρτας. Δε θα την έλεγες αδύνατη. Μεστό κορμί, καλοφτιαγμένο, τυλιγμένο στο άχαρο μαύρο φουστάνι που δεν αποχωριζόταν ούτε στον ύπνο της. Γύρω στα σαράντα, το βλέμμα σαν πεινασμένου κυνηγόσκυλου που γυρεύει απεγνωσμένα τη λεία του – εκείνη μάζεψε σιχάκια. Τα περισσότερα τραπέζια είχαν αδειάσει. Κάτω από την πέργκολα, μια Ιταλιάνα, φορώντας ακόμα το μαγιό της, παίδευε τον Παναγιωτάκη προσπαθώντας να του εξηγήσει τι ακριβώς ήθελε. Το παιδί συγκρατιόταν με το ζόρι. Η Νίνα συννέφιασε. Πού είναι επιτέλους η Κάρμεν; Γιατί αργεί; Όλο το βράδυ πηδιότανε σαν σκύλα, δεν το χόρτασε πια;

«Παναγιωτάκη, έλα, γιε μου, βόηθα με λίγο, μη λες που-
τάνα, βρε συ, την καταλαβαίνουν αυτή τη λέξη οι Ιταλοί, δε
βλέπεις που γελάνε;»

Το παιδί μπήκε στην κουζίνα, την προσπέρασε και χώθη-
κε στη βρεγμένη αγκαλιά της Τασίας. Η Νίνα βγήκε στην
αυλή, πλησίασε το τραπέζι των ξένων, που την υποδέχτηκαν
με γέλια.

«Μαντζάρε μπόνο; Μπράβο, πομερίτζο, θα ψήσω καλα-
μπόκια, νον καπίσι; Δεν πειράζει, πομερίτζο θα φάτε μπόνο,
σαρπράιζ βεντέρε, εκατό χέρια να είχα δε θα με φτάνανε, τι άλ-
λο βολέτε; Αριβάτο σούμπιτη, βολέτε καφέ, άισκκριμ, οι Γάλλοι
θα 'χουνε φάει στο καράβι, κι αν πεινάνε, θα τους βγάλω μου-
ζάκα, σβήνω τον κιμά με βισάντο, το φτιάχνω πολύ ωραίο».

Λίγο την ένοιαζε αν δεν καταλαβαίνουν γρυ απ' όσα τους
έλεγε. Δικό τους πρόβλημα. Εκείνη πέταξε όσες λέξεις ήξερε
από κάθε γλώσσα. Το σημαντικό ήταν να φαριστιούνται το
φαγητό, κι αυτό φαινόταν στα άδεια από κάθε μπουκιά πιάτα.

Σήκωσε το κεφάλι, έσυρε το βλέμμα μια γύρα στα δωμά-
τια. Διώροφο το παλιό κτίσμα. Μικρό στη αρχή, αργότερα,
κάθε δυο τρία χρόνια, το μεγάλωναν, το έφτασαν να έχει εί-
κοσι δωμάτια. Κρατούσαν τέσσερα για τον εαυτό τους, νοί-
κιαζαν τα υπόλοιπα. Είδε τις μικρές της κόρες στο παράθυ-
ρο και τους έστειλε από ένα φιλί.

«Ελάτε κάτω, δεν έχει πια κόσμος», φώναξε κουνώντας τα
χέρια. Οι μικρές τη χαιρετούσαν χαρούμενα μα ξαφνικά βιά-
στηκαν να τραβήξουν τις κουρτίνες και λούφαξαν κάτω
απ' το περβάζι. Η Νίνα είδε την κίνηση των παιδιών της, δα-
γκώθηκε, έστρεψε το βλέμμα στη στέρνα της αυλής, το άφη-

σε να χωθεί στον σκοτεινό χώρο, χαμογέλασε, γύρισε το πρόσωπο στην πόρτα της κουζίνας. Η Τασία κοιτούσε μια την αδερφή της, μια το παράθυρο με τις κλειστές πια κουρτίνες. Η Νίνα έδειξε με μια κίνηση τη στέρνα κι έκλεισε πονηρά το μάτι. Η Τασία έσπρωξε τον Παναγιωτάκη κι έφερε το χέρι στο στόμα να πνίξει την κραυγή.

απεκύνονταν ενδύματα αγκαθωτά

Ο δρόμος ήταν ανηφορικός, σχεδόν κάθετος στο βουνό, είχε την εντύπωση πως εκεί στην κορυφή σταματούσε απότομα. Κανονικά, δε θα 'πρεπε να κόψει ταχύτητα, αλλά κάθε φορά που έφτανε στο σημείο αυτό, ειδικά όταν κουβαλούσε κόσμο που δεν είχε ξανάρθει στο νησί, πατούσε ελαφρά το φρένο και για λίγα λεπτά ξεχνούσε τα πάντα.

Οι Γάλλοι επιβάτες της, ένα νεαρό ζευγάρι που μάλλον έκαναν το ταξίδι του μέλιτος, ήταν σφιγμένοι σε όλη τη διαδρομή. Δεν ήξεραν πόσο μπορούσαν να είναι ασφαλείς με μια τόσο νεαρή οδηγό σ' έναν δρόμο απρόοπτα δύσκολο, γεμάτο κλειστές στροφές, έτοιμο να σε καταπιεί έπειτα από κάθε γύρισμα. Μέσα από τον καθρέφτη έκλεψε το ανήσυχο βλέμμα τους και, χωρίς να τους βλέπει, ήξερε πως είχαν μπλέξει τα χέρια αναζητώντας αμοιβαία στήριξη. Πάτησε γκάτζι απότομα και το αμάξι μούγκρισε από την αλλαγή ταχύτητας. Θα μπορούσε να έχει κάνει πήδημα θανάτου στον γκρεμό που σίγουρα υπήρχε σε λίγα μέτρα.

Και ξαφνικά, εκεί μπροστά στα απροετοίμαστα μάτια τους, συντελέστηκε η αβάσταχτη ομορφιά της απέριττης τελειότητας. Μπροστά τους αναδύθηκε με αργές κινήσεις ένα γκριζογάλανο συνονθύλευμα ουρανού και θάλασσας με γιγάντιους βράχους, που δεν ήταν σαφές αν έβγαιναν απ' το νερό ή αιωρούνταν στο σύμπαν. Το υγρό στοιχείο σε αρμονική ή εξωπραγματική ζεύξη με το απέραντο κενό. Η ακίνητη ζωγραφιά των εραστών που μένουν ασάλευτοι μια μικρή στιγμή μετά το τέλος του ηδονικού σπαραγμού τους. Ήταν η ώρα που ξεκινούσε η ιεροτελεστία του ηλιοβασιλέματος κι ο ήλιος κρεμόταν λίγο ακόμα, αλαζόνας. Παρόλο που ήξερε το δέος που προκαλούσε τόσους αιώνες τώρα, ακόμα το απολάμβανε, ο ξιπασμένος.

Οι Γάλλοι ξεφώνισαν, έψαχναν τρελαμένοι να βρουν τη φωτογραφική μηχανή, την κάμερα, να απαθανάτισουν το θάνατο. Η Κάρμεν τούς συγκράτησε.

«Μη βιάζεστε, θα ξανάρθουμε. Άλλωστε, αν σταματάμε σε κάθε ωραίο σημείο, δε θα φτάσουμε ποτέ. Το νησί είναι γεμάτο μαγεία».

Τους μίλησε σε σωστά γαλλικά, χωρίς αυτό να σημαίνει πως μιλούσε τόσο καλά τη γλώσσα. Την ίδια φράση, όπως και αρκετές άλλες, ειδικές για κάθε περίπτωση, μπορούσε να τις πει σε πέντε γλώσσες. Ήξερε όσα χρειαζόταν για να συνεννοηθεί με τους πελάτες της. Πριν παραλάβει τους ξένους τουρίστες που θα έμεναν στην πανσιόν, άκουγε ξανά και ξανά ηχογραφημένους διαλόγους.

Από τα δεκαπέντε της, εδώ και οχτώ χρόνια δηλαδή, συνόδευε τον πατέρα της στις παραλαβές. Σήκωνε τις βαλί-

τσες, τακτοποιούσε τα συμπράγκαλα, ενοχλημένη πάντα από εκείνο το γλωσσικό τσάτρα πάτρα, που ήταν περισσότερο μορφασμοί και κινήσεις παρά συντεταγμένος λόγος. Εδώ και δύο χρόνια που ανέλαβε μόνη της την ευθύνη της μεταφοράς, φρόντισε να μάθει σωστά ό,τι χρειαζόταν. Έκανε μερικά μαθήματα από κάθε γλώσσα, έτσι, για να μπει στη νοοτροπία, και είχε ζητήσει να της ηχογραφήσουν μια σειρά από επιλεγμένες φράσεις, που άκουγε όταν οδηγούσε μόνη και τις αποστήθιζε. Η συνεχής τριβή με τόσους ξένους έκανε πιο εύκολα τα πράγματα.

Όταν έφτασαν στην πανσιόν, είχε πια σουρουπώσει. Ησυχία. Η τρέλα θα ξανάρχιζε σε δυο περίπου ώρες. Ο Παναγιωτάκης κλότσαγε μια μπάλα έχοντας βάλει για τερματοφύλακα την μπουκαμβίλια του τοίχου. Προσποιήθηκε πως δεν την είδε αλλά το επίμονο βλέμμα της μεγάλης του αδερφής τον υποχρέωσε να εκτελέσει το άχαρο καθήκον του να κουβαλήσει τις βαλίτσες. Η Κάρμεν οδήγησε τους Γάλλους στο δωμάτιο, τους ενημέρωσε ότι μπορούσαν να πιουν καφέ ή να δειπνήσουν, τους έδωσε έναν φάκελο με τον χάρτη του νησιού, τα δρομολόγια των λεωφορείων, τους χαμογέλασε ζεστά και την ώρα που έφευγε κοίταξε το ρολόι της. Οχτώ παρά είκοσι. Ένα σωρό δουλειές την περίμεναν μέχρι αργά.

Θύμωσε με τον εαυτό της, πάλι δεν κατάφερε να πάει στο μοναστήρι. Ήταν δικό της καταφύγιο εκείνος ο αγιασμένος χώρος, χαμένος, λες, σε καιρούς αλλοτινούς. Είχε δικούς της ανθρώπους εκεί. Ήταν ο ηγούμενος που κουβαλούσε αιχμηρές αμαρτίες, ήταν ο παπα-Σίλας που χρόνια προσπαθεί

να τη μάθει να προσεύχεται, άχρηστη διδασκαλία, αν υπάρχει Κάποιος που θα μπορούσε να την ακούσει, βρίσκεται πολύ ψηλά, δε φτάνουν ως εκεί τα αιτήματα των ανθρώπων. Αλλά και κάμποσοι από τους άλλους καλόγερους, που τους ήξερε με τα μοναστικά μα και τα κοσμικά τους ονόματα. Μια ξεκομμένη παροικία ρασοφόρων που είχαν το χάρισμα να της προσφέρουν συναισθήματα αδοκίμαστα. Σαν περνούσε τη βαριά πύλη, απεκδυόταν ενδύματα αγκαθωτά και γινόταν ένα κορίτσι αθώο, με όνειρα καθαρά, με σκέψεις ατάραχτες. Θα τη μάλωναν καθώς τη φιλούσαν και μύριζαν το τσιγάρο, θα την κανάκευαν, «Μια χαρά είσαι, ολόκληρη γυναίκα, πώς μεγάλωσες, μια σταλιά ήσουν». Θα της έλεγαν ιστορίες, για τότε που ήταν μικρή και σκαρφάλωνε με τον μπαμπά της στο μοναστήρι, εκείνος να μαθαίνει την τέχνη του κρασιού, να βοηθάει στις δουλειές, εκείνη να κάνει σκανταλιές.

Μέρες είχε να πάει και η ανάγκη να κατευνάσει την οργή, την κούραση της ψυχής της, γινόταν επιτακτική. Έριξε γύρω μια ματιά και ο θυμός της ξεχείλισε.

Η κουζίνα ήταν άνω κάτω. Δίσκοι γεμάτοι πιάτα, αποφάγια, χαρτιά, ποτήρια, μαχαιροπίρουνα, στον νεροχύτη κατσαρόλες, τσουκάλια, τηγάνια με ταγκισμένα υπολείμματα. Κάτι συνέβη και η Τασία έφυγε βιαστικά. Έκανε έναν γρήγορο έλεγχο. Στον φούρνο ψηνόταν ο μουσακάς, το κύριο πιάτο της επομένης, στο ψυγείο οι πίτσες έτοιμες και τα σουβλάκια ξεπαγωμένα, ο τοματοπελτές στα τσίγκινα δοχεία, μια λεκάνη γεμάτη ντομάτες πλυμένες, η Νίνα σ' ένα τραπέζι έγγραφε μανιωδώς. Θεέ μου, πώς μπορούσε να είναι τό-

σο ηλίθια; Ο Παναγιωτάκης πήρε τα βρόμικα ποτήρια, άρχισε να τα ξεπλένει και να τα βάζει στο πλυντήριο, δουλειά που όφειλε να έχει ήδη κάνει. Τον κοίταξε θυμωμένα μα αποφάσισε να μην τον μαλώσει.

«Οι μικρές δεν είναι εδώ», τον άκουσε να μурμουρίζει, «τις πήρε η θεία Τασία, πάνε στον παππού, στο βουνό».

Είχε καταλάβει την ανοχή της και δε σκεφτόταν να την εκμεταλλευτεί. Εδώ που τα λέμε, ήθελε απλώς να πάει να παίξει. Η Κάρμεν έβαλε μια ποδιά, μάζεψε τα μαλλιά της και στάθηκε μπροστά στον νεροχύτη.

Στις εννιά ακριβώς, λες και είχαν ραντεβού, έφτασαν οι περισσότεροι από τους ενοίκους. Οι Ιταλοί, οι Γάλλοι, η κυρία Ευαγγελία μετά του συζύγου, ένα ζευγάρι συνταξιούχων δασκάλων. Οι άλλοι ή θα κοιμόντουσαν ακόμα ή θα είχαν φύγει για βόλτα. Το βράδυ δε σέρβιραν φαγητό. Μόνο αναψυκτικά και κρασί. Στον πάγκο, ο δίσκος γεμάτος ποτήρια, δίπλα η καράφα με το βισάντο. Κρασί μοναδικό, δικό τους. Η Νίνα πετάχτηκε σαν ελατήριο.

«Μπιεν βενούτι, καλώς τους, μπον σουάρ, καθίστε, έρχομαι αμέσως, καθίστε, ασεγεβού».

ένα παλιόχαρτο μ' αμύθητο θησαυρό

Το καράβι έκανε μισή στροφή και ετοιμάστηκε να μπει στο λιμάνι. Οι περισσότεροι από τους επιβάτες είχαν κιόλας πά-

ρει θέση στο κατάστρωμα. Συνωστισμός, σπρωξίματα. Οι φωτογραφικές μηχανές έτοιμες να φυλακίσουν αναμνήσεις. Ο Σπύρος κατάλαβε πως φτάσανε απ' τα επιφωνήματα θαυμασμού. Κοίταξε το ρολόι του, ήπια μια γουλιά απ' το ποτό του. Η στενόχωρη καμπίνα τού φάνηκε φυλακή. Τι τους ήρθε κι απαγόρευαν το κάπνισμα στους κλειστούς χώρους; Πήρε τη βαλίτσα και βγήκε.

Περίμενε να φύγει ο κόσμος, η φασαρία στις σκάλες τον ενοχλούσε αφάνταστα. Η θέα του νησιού τού έφερε αποστροφή. Τα σκαρφαλωμένα στον γκρεμό σπίτια, εικόνες που προκαλούσαν εντύπωση στον κόσμο ολόκληρο, αυτό το πέτρινο λευκό τσαμπί, τον τρόμαζαν. Άντε τώρα να βγεις, λέει, στο παράθυρο, να χαζέψεις κανένα θηλυκό, να σου 'ρθει ζαλάδα, να πέσεις και να μη βρούνε ούτε το κοκαλάκι σου. Έσπρωξε κάποιους από το πλήθος στην αποβάθρα, αδιαφόρησε για τα βλέμματα επίπληξης και χώθηκε στο πρώτο ταξί που βρήκε μπροστά του.

«Στο Άπλετον», έδωσε τη διεύθυνση στον ταξιτζή κι άναψε τσιγάρο. Εκείνος του έδειξε ενοχλημένος την ταμπελίτσα που απαγόρευε το κάπνισμα, ο Σπύρος τον κοίταξε με θυμό.

«Λέω ν' αλλάξουμε τον νόμο, ρε φίλε», του πέταξε ένα χαρτονόμισμα στο μπροστινό κάθισμα.

Η διαδρομή δεν τον αφορούσε. Χωμένος στις σκέψεις του, αναρωτιόταν αν θα έβρισκε εύκολα τον Ζοζέ. Ούτε το όνομα της πανσιόν δεν είχε. Όσο κι αν έψαξε στον τουριστικό οδηγό μήπως και κάτι τον βοηθήσει να καταλάβει πού να στραφεί, δε βρήκε τίποτα.

Το ξενοδοχείο ήταν πολυτελέστατο. Μικρό συγκρότημα, για όσους είχαν και ήξεραν να ξοδεύουν για την άνεση. Πάνω στην παραλία με τα κοκκινόμαυρα βότσαλα, όλα τα δωμάτια να δέχονται το φως, τεχνητό πράσινο, πανέμορφα λουλούδια. Ύστερα από τόσο καιρό πίσω από τα σίδερα, οι μικροί χώροι τον έπνιγαν. Ήθελε ένα τεράστιο δωμάτιο στη διάθεσή του, γι' αυτό κι έκλεισε τη σουίτα. Άλλωστε η βαλίτσα ήταν γεμάτη λεφτά. Είχε διαβάσει το γράμμα του Ζοζέ πάνω από διακόσιες φορές, μη σου πω και χίλιες. Τέσσερα χρόνια τώρα, αυτό το παλιόχαρτο, γραμμένο με ανορθόγραφα ελληνικά και σκόρπια πορτογαλέζικα, φώτιζε τις σκοτεινές μέρες, έδινε άπλα στο κελί. Έβαλε το χέρι στη θήκη του πορτοφολιού, έπιασε το γράμμα, το χάιδεψε να βεβαιωθεί πως ήταν εκεί. Και να το 'χανε, δε θα συνέβαινε και τίποτα. Απέξω κι ανακατωτά το ήξερε.

Έκανε ένα ντους, άλλαξε ρούχα και ετοιμάστηκε να κατέβει στο εστιατόριο. Πεινούσε σαν λύκος, μα, πάνω απ' όλα, ήθελε ένα ποτό. Άνοιξε το μικρό μπαρ, κοίταξε με περιφρόνηση τα μπουκαλάκια και κατέβασε τα μισά μονορούφι. Πιο πριν, είχε ζητήσει να του φέρουν τον τοπικό τηλεφωνικό κατάλογο. Δεν περίμενε να βρει αμέσως κάτι, αλλά δεν μπορούσε να αγνοήσει την πιθανότητα. Έψαξε προσεχτικά για το όνομα. Ζοζέ Μπρανγκάτσα. Νιέντε, που θα 'λεγε κι ο τρίτος της παρέας, ο Τζίνο. Από πού ν' αρχίσει; Να πάρει σβάρνα το νησί και να ρωτάει; Δε θα τον χάλαγε να περιμένει λίγο. Στο κάτω κάτω, τόσα χρόνια στη στενή, είχε κι αυτός το δικαίωμα να το ρίξει έξω. Άνοιξε τη βαλίτσα, πήρε ένα μάτσο χαρτονομίσματα και το μύρισε. Όχι, έπρεπε να βιαστεί. Αν

αυτό το κάθαμα ο Ζοζέ έλεγε αλήθεια, αυτά τα λεφτά ήταν σταγονίτσα στον ωκεανό.

Δεν επέτρεψε στον εαυτό του να ονειρευτεί. Το είχε κάνει τόσα βράδια καθώς στριφογυρνούσε στο σκληρό κρεβάτι. Ένας αμύθητος θησαυρός! Αν, φυσικά, δεν τον παραμύθιαζε ο Πορτογάλος. Έβαλε τα λεφτά στο χρηματοκιβώτιο, κλείδωσε το δωμάτιο και κάλεσε το ασανσέρ. Είχε ήδη έτοιμο το σχέδιο και έπρεπε να το θέσει αμέσως σε εφαρμογή.

όμορφες εποχές, πριν τους βάλει η μοίρα στο σημάδι

Το περιβόλι ήταν χαρά Θεού. Οι ντοματιές στηριγμένες στα καλάμια, τα ζαρζαβατικά, κολοκυθάκια, μελιτζάνες, δροσίζονταν στο ποτισμένο χώμα, βλίτα και μυρωδικά σπαρμένα εδώ κι εκεί. Ένας μικρός παράδεισος. Μακάρι να μπορούσε να μείνει για πάντα εδώ. Αν ήταν στο χέρι της, θα κρατούσε τις μικρές, η Κάρμεν μεγάλωσε πια, ο Παναγιωτάκης ολόκληρος άντρας, μακάρι να καθόταν εδώ με τις δίδυμες να προσέχει και τον πατέρα της. Αρνιόταν πεισματικά ο κυρ Αντώνης ο Ξαβέρης να εγκαταλείψει το βουνό του. Το σπίτι δεν ήταν μεγάλο μα τους χωρούσε. Εδώ μεγάλωσε. Εδώ θυμάται τον εαυτό της να κάνει κοριτσιίστικα κι εφηβικά σχέδια. Σ' αυτό το σπιτάκι περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου, απ' τον Μάρτη μέχρι και τα τέλη του Νοέμβρη. Τον χειμώνα, με τα κρύα, κατέβαιναν στο σπίτι κοντά στην

ανασκαφή, αυτό που δώσανε προίκα στη Νίνα. Τριγύρω ήταν τα λιγοστά τους κτήματα, πιο πάνω το υπόσκαφο. Όμορφες εποχές, μέχρι να τους βάλει η μοίρα στο σημάδι.

Η Τασία δε χάρισε στον εαυτό της το δικαίωμα του αναστεναγμού. Τίποτα δε θα μπορούσε να αφαιρέσει έστω και λίγο από το βάρος της. Ούτε να σκέφτεται ήθελε. Μαμούνιαζε η ψυχή της. Προτίμησε να κοιτάζει τις ανιψιές της, τη Ρόζα και τη Μαρίτσα, να τρέχουν σαν ζουζούνια γύρω από τον παππού. Σκαρφάλωναν στην αγκαλιά του, του πετούσαν την τραγιάσκα, μάλωναν ποια θα τον πρωτοφιλήσει, ο γέροντας δεχόταν καρτερικά τα παιδικά μαρτύρια. Οι δίδυμες παράτησαν ξαφνικά αυτό το παιχνίδι, βούτηξαν στην πρασινάδα κι άρχισαν να κυλιούνται σαν τις κάμπιες, τα ρούχα τους γέμισαν χώμα. Ύστερα σηκώθηκαν και ξεχύθηκαν στο αμπέλι, τσιμπολογούσαν ρώγες από τα μεστωμένα τσαμπιά, τις πετούσαν η μία στην άλλη, το γέλιο τους τρυπούσε τον αέρα, η καρδιά της Τασίας ξεσφίχτηκε προς στιγμήν. Είχαν έναν μοναδικό τρόπο αυτές οι μικρές να συνεννοούνται ακόμα και χωρίς να κοιτάζονται, χωρίς ν' ανταλλάσσουν έναν λόγο. Μια κοινή εσωτερική οδός τις έκανε να καταλαβαίνουν αμέσως η μία τη σκέψη της άλλης. Σαν τα πουλιά που, καθώς πετούν όλα μαζί, αλλάζουν πορεία ξαφνικά, ο δικός τους χορός στον ουρανό.

Το αγαπούσε πολύ το μέρος αυτό η Τασία. Από παιδί, τότε που όλοι, μικροί και μεγάλοι, δούλευαν καταθέτοντας μόχθο για την αδηφάγα καθημερινότητα. Η Νίνα στα πρόβατα, η Φωτούλα τους στο υπόσκαφο, να φροντίζει τη μεγά-

λη σπηλιά, να πήξει τυρί, η μάνα κι ο πατέρας στ' αμπελοχώραφα, ο Γιώργης παντού. Κι εκείνη εδώ, να πλένει, να μαγειρεύει, μεγάλη λάτρα για τόσους νοματαίους, να προσέχει το νεογέννητο – την άλλη, τη μικρότερη αδερφή της, την έσερναν μαζί τους οι γονείς. Το μυαλό της πήγε να μαυρίσει πάλι, απόδιωξε τη σκέψη των χαμένων παιδιών, κάθε μέρα η εικόνα τους μπροστά της.

Η μάνα φρόντιζε το σπίτι αυτό, με το περιβόλι πάντα γεμάτο λουλούδια και κηπευτικά, εκείνα τα ντοματάκια, δώρο του νησιού, σαν κόκκινες χάντρες έλαμπαν ανάμεσα στα πράσινα φύλλα. Η Τασία, κοπελίτσα στα δεκάξι, ήξερε τότε να τραγουδάει. Απ' το παράθυρο της κουζίνας έβλεπε στο λιμάνι τα καράβια που μπαινόβγαιναν, άκουγε, λες, ακόμα και τις κουβέντες των ναυτικών, τα παζάρια τωνπραματευτάδων, μιλούσε στο κοιμισμένο ηφαιστειο, όλο το νησί πάνω του κούρνιαζε.

Έσυρε τη ματιά γύρω, βεβαιώθηκε πως κανείς δεν απειλούσε τις μικρές της πεταλούδες, τις πρόσεχε κι ο πατέρας της. Όχι πως θα κατάφερνε να κάνει και τίποτα. Ογδόντα χρονών άνθρωπος, μπορεί και παραπάνω. Αλλά, όσο να πεις, μια φωνή θα την έβαζε αν έβλεπε τη μάνα τους ν' ανηφορίζει. Φοβόταν κι αυτός όσο κι εκείνη.

«Μου φαίνεται πως παραλογίζεσαι, κυρα-Τασία», μονολόγησε.

Να δεις που όλα τα γεννούσε το μυαλό της. Έτσι είναι, κι όσο περνούν τα χρόνια, όσο γεροντοκοριάζει, γίνεται χειρότερη. Αλλά με ποιον θα μπορούσε να τα πει; Να μοιραστεί την αβάσταχτη αγωνία; Με τον πατέρα δεν ταμίλησαν

τότε που έπρεπε. Τι να ψάξει τώρα πια με έναν γέρο που το μυαλό του ξέφτιζε μέρα με τη μέρα... Είναι κάποια πράγματα που οφείλεις να τα αντιμετωπίσεις στην ώρα τους. Τότε που είναι ακόμα νωπά, δεν έχουν μεστώσει. Μετά γίνονται σαν το φίδι του μύθου. Ένα κεφάλι κόβεις εσύ, δέκα φυτρώνουν στον λαιμό του. Ανατρίχιασε. Είχε τον δικό της τρόπο να διώχνει τα τέρατα. Έλυσε την ποδιά, την ξανάδεσε σφιχτότερα και μπήκε στο σπίτι.

«Εγώ πάω μέσα να συγυρίσω. Εσύ πρόσεχε τις μικρές».

Ο κυρ Αντώνης ο Ξαβέρης δεν απάντησε. Το δικό του φίδι στεκόταν ολόρθο μπροστά του. Κάθε κεφάλι πρόσωπο παιδιού. Ή μήπως έκανε κι αυτός λάθος...

Ένα παράξενο γράμμα, μισό στα πορτογαλικά, το άλλο μισό σε ανορθόγραφα ελληνικά, που αναφέρεται σε έναν αμύθητο θησαυρό, γίνεται αφορμή να βγουν στην επιφάνεια ψέματα σκεπασμένα από τη λάβα. Εκεί, λοιπόν, στο νησί με το κοιμισμένο ηφαίστειο, θαμμένοι ναοί από την εποχή της έκρηξης κρύβουν τον θρύλο που μπολιάζει πάθη και οπλίζει χέρια.

Κορυφαίοι του χορού η αλλοπρόσαλλη Νίνα και ο Ζοζέ με το μαυριπάνικο αίμα, που κουβαλούν μυστικά πλεγμένα με μύθους. Η όμορφη Κάρμεν και ο παθιασμένος αρχαιολόγος της, βουτηγμένοι σε έναν έρωτα που ψεύδεται κι απογειώνεται. Κι εκείνο το κάθαρμα ο Σπύρος, που δεν μπορεί να αποκρυπτογραφήσει το παράξενο γράμμα, γι' αυτό και σέρνεται στο κυνήγι ενός θησαυρού χωρίς να γνωρίζει το τίμημα. Ψηλά, στο μοναστήρι του Αϊ-Σύκα του Παλαβιάρη, ένας μυστηριώδης ηγούμενος που ξέρει αλλά δεν μπορεί να μιλήσει. Όλοι τους μεθυσμένοι απ' το κρασί της λάβας, το βιοάντιο, λιωμένο ρουμπίνι φυλακισμένο για χρόνια στα βαρέλια. Ίσως γι' αυτό τα πρόσωπα της ιστορίας δεν έχουν τον έλεγχο. Γιατί το βιοάντιο το φιάχνει ο ήλιος και το ηφαίστειο.

Τινηρικές, παθιασμένοι έρωτες, ανεξήγητοι θάνατοι και φονικά, ακριβά όνειρα και προδοσίες. Ένα βιβλίο που θα μπορούσε να είναι οδοιπορικό στο ωραιότερο νησί του κόσμου, ερωτικό γιατί τα κορμιά δεν νιρέπονται όταν σφαδάζουν πλεγμένα πάνω στα βότσαλα, μυστηριώδες αφού κανείς δεν περιμένει αυτό που ξετυλίγεται σε κάθε σελίδα.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0731-9

9 786180 107319

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗ: 14869

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η